

TRÆSTRATEGI

ISHØJ KOMMUNE

INDHOLD

Forord	side 3
Vision og målsætninger	side 4
Indledning	side 6
 #1 Baggrund:	
Forankring i politikker og planer	side 7
Hvorfor er kommunens træer vigtige?	side 8
Beskyttede træer i Ishøj Kommune	side 10
 #2 Målsætninger:	
Bevare eksisterende træer	side 14
Plante flere træer i fremtiden	side 16
Erstatte træer	side 18
Sikre en robust og fremtidssikret beplantning	side 20
Skabe opmærksomhed om træernes værdier	side 22
 #3 Handlingskatalog	
Handlingskatalog	side 26
Tidsplan	side 28
 Det videre forløb	side 29

FORORD

Ishøj Kommune er rig på natur. Vores grønne områder, kystnære landskaber og bynære træer er ikke blot smukke, men også livsvigtige. Naturen er en grundsten i vores fællesskab, og træerne spiller en særlig rolle. De skaber skygge, rensner luften og giver plads til både leg, ro og refleksion. Træerne er med til at gøre Ishøj Kommune til et attraktivt sted at bo og leve, for både mennesker og dyr.

Men træerne er mere end bare herligheder i landskabet. De er en del af løsningen på nogle af de største udfordringer vi står overfor. Klimaforandringer og tab af biodiversitet er ikke længere noget, der kun sker langt væk, det sker her og nu, også i Ishøj Kommune. Derfor er det afgørende, at vi handler lokalt og tænker langsigtet. Træer har en helt særlig evne til at optage CO₂ fra atmosfæren, og bidrager dermed direkte til at reducere kommunens samlede klimabelastning. Det er en prioritet for Ishøj Kommune at nedbringe CO₂-udledningen, og træerne er en vigtig brik i denne indsats. Samtidig hjælper træerne med at håndtere regnvand; de absorberer, nedsiver og forsinker vandet, så vi bedre kan undgå oversvømmelser ved kraftige regnskyl.

I 2025 lancerer vi Ishøj Kommunes første træstrategi. Den skal sætte retningen for, hvordan vi beskytter og udvikler vores træer, og dermed også vores klima og biodiversitet. Strategien skal sikre, at vi bruger naturens egne løsninger til at skabe en mere bæredygtig fremtid. At bevare og plante flere træer, er ikke kun godt for miljøet - de skaber også mere attraktive byrum, højere livskvalitet og sundere omgivelser for os alle.

Ishøj ligger i hjertet af hovedstadsområdet, hvor der er stor konkurrence om pladsen. Derfor skal vi planlægge klogt og balancere behovet for byudvikling med behovet for natur og klimatilpasning. Træerne er med til at gøre vand til en ressource frem for et problem, og de bidrager til rekreative områder, hvor mennesker kan mødes og trives.

Vi tror på, at løsningerne findes i samarbejdet med borgere, lokalråd, forsyningsselskaber og andre lokale aktører. Sammen kan vi skabe en grønnere, mere robust og bæredygtig kommune.

Kalbiye Yüksel
Udvalgsformand, Klima- og Miljøudvalget

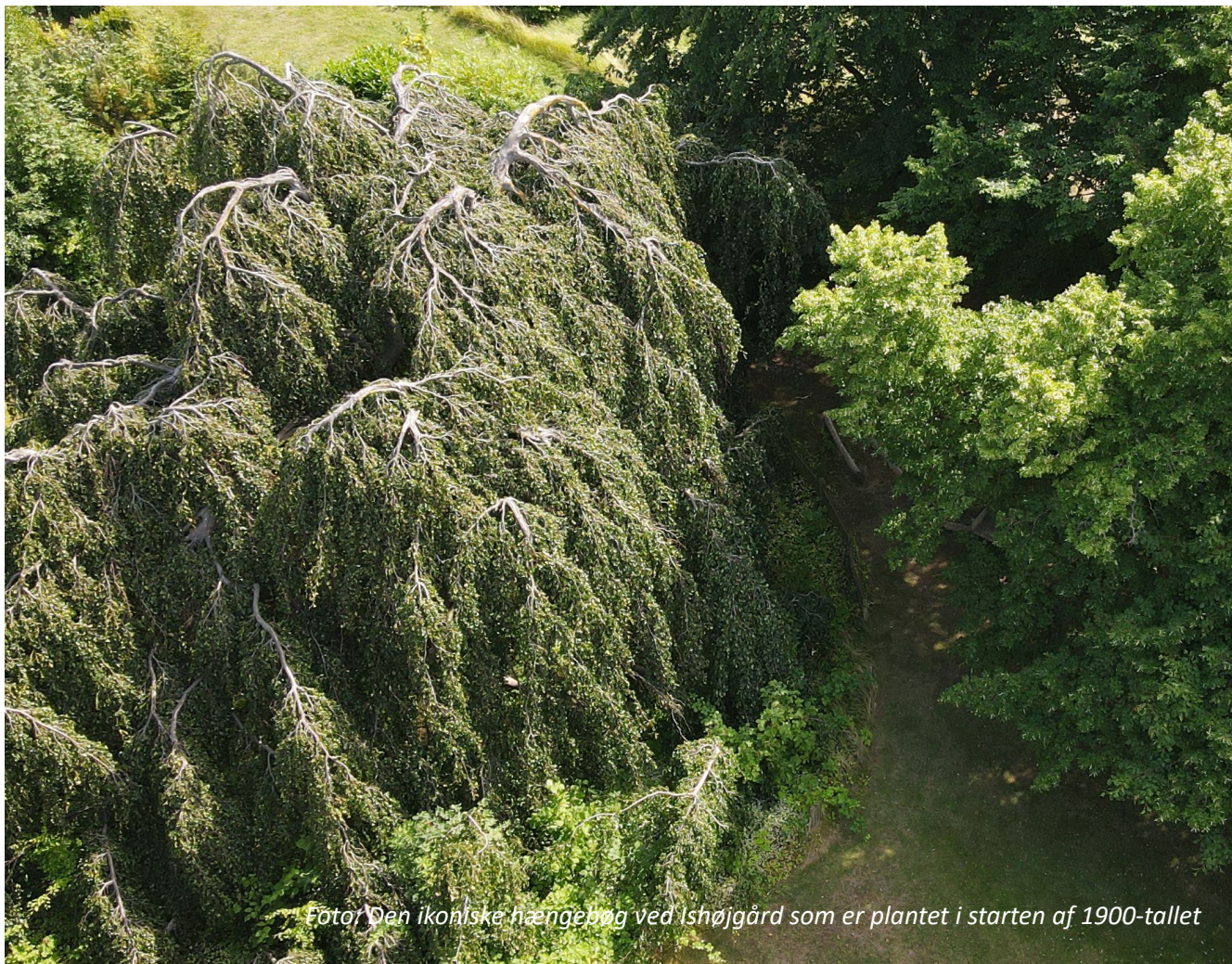

Foto: Den ikoniske hængesøg ved Ishøjgård som er plantet i starten af 1900-tallet

VISION OG MÅLSÆTNINGER

Træstrategien har til formål at styrke forståelsen af træernes værdi. Den skal sikre, at både nye og eksisterende træer bliver prioriteret, så Ishøj Kommune fortsat opleves som en grøn, levende og robust Kommune. Med strategien ønsker kommunen at sætte en retning for, hvordan vi fremover passer på og udvikler Kommunens træer, både i byområder og i det åbne landskab ved at:

- Skabe opmærksomhed på træernes værdier
- Have et større fokus på at bevare eksisterende træer
- Plante flere træer i fremtiden
- Erstatte træer
- Sikre en robust og fremtidssikret beplantning

Foto: I forgrunden ses en del af Landsbyskoven som blev opført mellem 2017-2023

INDLEDNING

Træstrategien skal bidrage til at realisere Kommunens mål om at sikre høj kvalitet i natur og klima – med fokus på mere biodiversitet og bedre sammenhæng mellem grønne områder. Strategien hænger sammen med Byrådets Vision, Klimaplanen og Biodiversitetsstrategien, og samler værdier, der styrker både naturen og fremtidens klima i Ishøj. Målet er, at Ishøj Kommune bevarer sin karakter som en grøn, levende og robust Kommune. Strategien baner vejen frem og lægger vægt på lokale løsninger, som udvikles i dialog og samarbejde mellem Kommunens administration, lokalråd, borgere og andre lokale aktører. Der skal altid tages hensyn til den samlede helhed og den konkrete situation.

Træstrategien bygger videre på Kommunens overordnede planstrategi, som sætter retningen for det tekniske arbejde i Ishøj. Strategien er politisk forankret i Klima- og Miljøudvalget samt Teknik- og Bygningsudvalget. I takt med arbejdet med Klimaplanen skal træstrategien, ligesom andre planer, støtte op om målene for lavere CO₂-udledning og bedre klimatilpasning.

Træstrategien fungerer som et strategisk afsæt for kommunens arbejde med træer og gælder for kommunale arealer og fokuserer på fritstående træer og trægrupper. Gennem lokalplaner kan der dog også stilles krav til træer på private grunde, selvom kommunens muligheder her er begrænsede.

Træstrategien danner grundlag for et handlingskatalog, et dynamisk dokument der beskriver de konkrete handlinger, der skal til for at få gennemført målene i Ishøj Kommunes træstrategi.

KAPITEL 1

BAGGRUND

Foto: Gammel navn i området af Ishøjgård

FORANKRING I POLITIKER OG PLANER

Byrådets Vision

Hensynet til klimaet og det grønne står stærkt i vores fælles bevidsthed – både i kommunen, hos erhvervslivet og hos borgerne. Gennem en fællesindsats skaber vi en grøn, klimarobust og bæredygtig kommune. De yngre generationer skal have plads og mulighed for at gå forrest i den grønne dagsorden. Klima, natur og miljø er en integreret del af børns og unges skole og uddannelse – den grønne udvikling skal sikre at Ishøj fortsat er et attraktivt sted at bo og leve. 2035 visionen sætter fokus på at yde bidraget til at løse klimaudfordringer, finde stærke lokale løsninger, med det formål at skabe en klimarobust og bæredygtig kommune der i fremtiden er grøn og byder på vilde naturoplevelser

Biodiversitetsstrategien 2023-2036

Træer er velkendte, æstetiske, og udfører store miljømæssige tjenester for vores fælles lokalsamfund. De forskøner vores urbane områder og afbøder virkningerne af øgede mængder regnvand. Gamle træer er smukke og fortæller historier på tværs af generationer. I mange kulturer er træet symbolet på liv, og når det kommer til gamle træer, bør det tages helt bogstaveligt. Med deres hulheder og råd har de stor betydning for biodiversiteten, hvor de skaber levesteder for et væld af levende organismer som flagermus, hulrugende fugle, insekter, svampe og mosser. Man siger at ét gammelt egetræ har omkring 1000 arter knyttet til sig.

Klimaplan 2050

Klimaplan 2050 er Ishøj Kommunes svar på en af nutidens største udfordringer; klimaforandringer. Vores mål er at lægge en langsigtet klimaplan, der understøtter en klimarobust byudvikling med fokus på indsatser som CO₂-reduktion, fossilfri fjernvarme og klimatilpasning. Målet for klimatilpasningen er ikke kun at opnå klimarobusthed, men også at styrke naturen omkring os, så vi som borgere i Ishøj Kommune i langt højere grad kan nyde godt af den. Vild natur samt flere parker og skyggegivende træer i boligområderne spiller en aktiv rolle i Ishøjs klimatilpasnings-beredskab.

Foto: Stier snor sig gennem landskabet i den yngre del af beplantning i Landsbyskoven

HVORFOR ER KOMMUNENS TRÆER VIGTIGE?

Kommunens træer er vigtige af mange årsager. Med klimaforandringer bliver deres evne til at håndtere store mængder regnvand endnu vigtigere. Træer sænker temperaturen i byområder, optager luftforurening og øger borgernes livskvalitet. De har både sociale, fysiske og miljømæssige fordele, også kaldet økosystemtjenester, som bliver større, jo ældre og større træerne er.

Træers herlighedsværdi

Træer er en vigtig del af Ishøj Kommunes bymiljø. De skaber identitet, variation og liv i gader og parker. Træerne gør årstidernes skiften synlig og nærværende; fra lysegrønne forårsknopper til gyldne efterårsblade. De giver børn og unge en konkret forståelse af naturens cyklus og bidrager med blomster, frugter og farver, som skaber læring og oplevelser i hverdagen. Træer har veldokumenterede positive indvirkninger på vores mentale sundhed, og grønne områder er vigtige for Kommunens borgernes mulighed for at røre sig. Derfor er træerne en vigtig del af Ishøj Kommunes arbejde med at skabe en robust og sund kommune.

Træers nytteværdi

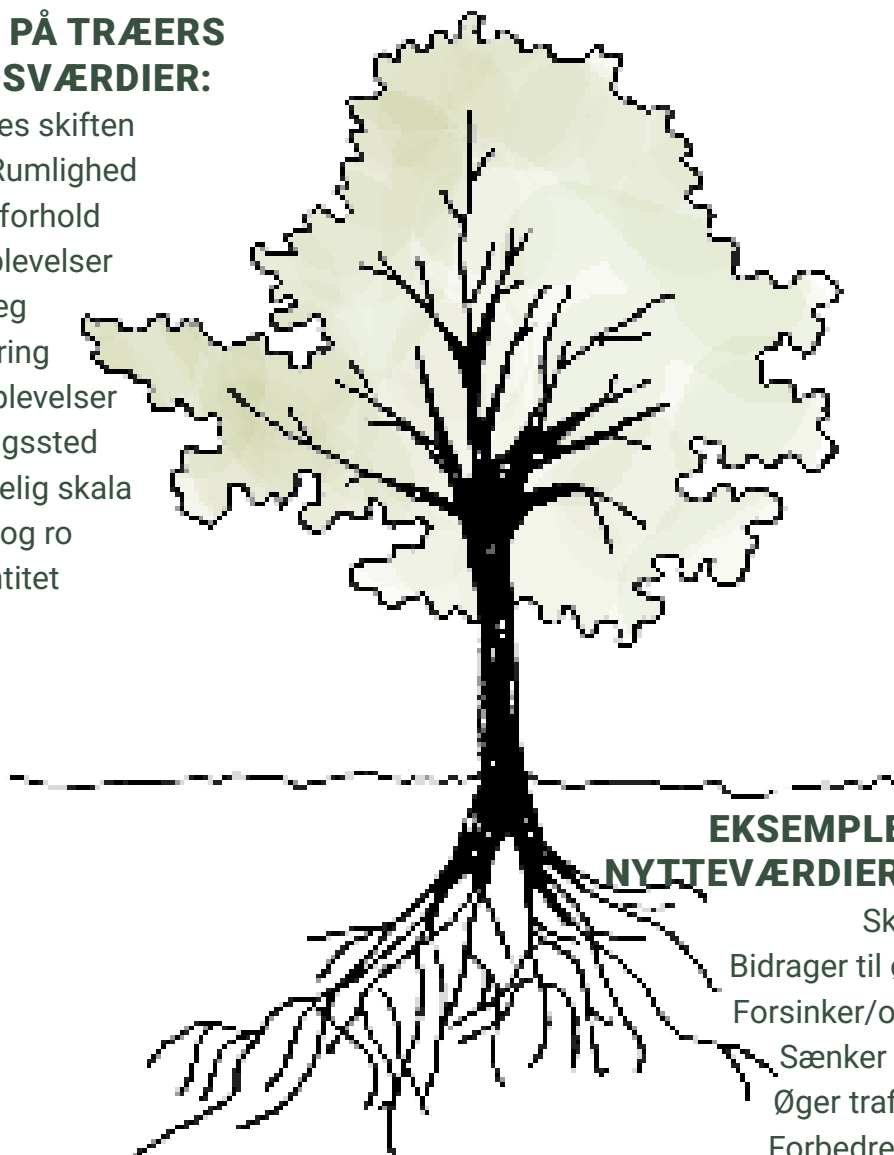
Træerne i Ishøj bidrager aktivt til at gøre kommunen mere modstandsdygtig over for klimaforandringer. De skaber skygge, sænker temperaturen i tætte byområder, forbedrer luftkvaliteten, dæmper støj og tilbageholder regnvand, hvilket aflaster kloaksystemet. Disse funktioner er afgørende for at håndtere fremtidens vejrmæssige udfordringer. Særligt gamle træer har stor værdi for biodiversiteten. De tilbyder levesteder og føde til mange arter og er derfor centrale i kommunens indsats for at styrke naturens mangfoldighed.

Foto: Gamle træer pryder landskabet langs Store Vejleå

Eksempler på træers herlighedsværdier:

Årstidernes skiften
Æstetik/Rumlighed
Tilhørsforhold
Naturoplevelser
Leg
Læring
Sanseoplevelser
Samlingssted
Menneskelig skala
Fred og ro
Identitet

Eksempler på træers nytteværdier/skjulte værdier

Skaber læ
Bidrager til øget biodiversitet
Forsinker/opsuger regnvand
Sænker temperaturen
Øger trafiksikkerheden
Forbedrer luftkvaliteten
Reducerer støjgener
Skaber skygge
Optager CO²
Renser vand

Udfordringer ved træer

Selvom træer har mange fordele, kan de også give praktiske udfordringer. F.eks. når de skygger for lysindfald, når blade tilstopper tagrender eller når trærødderne skaber buler i asfalten på cykelstien. Disse udfordringer skal håndteres med omtanke og afvejes mod træernes samlede værdi for klima, natur og livskvalitet.

Ishøj Kommune har en klar ambition om at plante og bevare flere træer, fordi de bidrager til en mere robust og bæredygtig fremtid, som er vigtig i by og land og de mennesker der lever i Ishøj Kommune.

BESKYTTTEDE TRÆER I ISHØJ KOMMUNE

Nogle træer i Ishøj er beskyttede – enten fordi de er fredet, eller fordi de er levested for beskyttede arter. Tabellen nedenfor viser, hvordan beskyttelsen er reguleret, hvilken lovgivning eller politisk beslutning der gælder, og hvem der træffer beslutning om fældning eller beskæring. Træerne kan være beskyttet, enten fordi træet i sig selv er fredet eller beskyttet, eller fordi træet er hjemsted for en fredet dyre- eller planteart.

	Lovgivning	Beslutningstager ift. fældning eller beskæring
Fredede træer	Naturbeskyttelsesloven Bygningsfredningsloven	Fredningsnævnet (politisk anbefaling overfor nævnet) Slots- og kulturstyrelsen
Bevaringsværdige træer (bevaringsværdige træer, levende hegn og-beplantningsbælter)	Planloven (udpeges i lokalplaner på både offentlige og private arealer)	Teknik- og bygningsudvalget Klima- og miljøudvalget
	Træer omfattet af deklarationer eller servitutter (enten privatretlig eller ved myndighedstilladelse)	Teknik- og bygningsudvalget Klima- og miljøudvalget
Træer der er levested for fredede dyr eller planter	Naturbeskyttelsesloven §29 a, bilag (habitatdirektivets Bilag IV arter)	Miljøstyrelsen

Foto: Stor gammel hestekastanje i Tranegilde by

KAPITEL 2

MÅLSÆTNINGER / PRINCIPPER

Foto: Gammel navn i området af Ishøjgård

PRINCIPPER

Nye og gamle træer gør Ishøj Kommune til en grøn kommune

Træstrategien indeholder 5 principper der skal sikre, at Ishøj Kommune fortsat er en grøn kommune at bo i. Ved at passe på vores eksisterende træer sikrer vi karakter og særpræg såvel som forbedrer klima og biodiversitet. Med de 5 principper er der fokus på både tidligere, nutidige og fremtidige forhold, og målsætningen er, at Ishøj Kommune fortsat skal være en grøn kommune, der er rar at bo i, hvor man kan se spor fra tidligere tider og hvor man kan følge udviklingen af nye beplantninger, som f.eks. landsbyskoven.

Ishøj kommune vil med træstrategien sætte rammerne for hvordan vi i fremtiden håndterer kommunens tidligere, nutidige og fremtidige træer ved at:

1. Bevare eksisterende træer
2. Plante flere træer i fremtiden
3. Erstatte træer
4. Sikre en robust og fremtidssikret beplantning
5. Skabe opmærksomhed om træernes værdier

PRINCIP 1

BEVARE EKSISTERENDE TRÆER

Øge fokus på bevaring af eksisterende træer

Ishøj Kommune ønsker at bevare flest mulige træer, fordi de er en vigtig del af kommunens grønne struktur og bidrager til både biodiversitet, klima og byens karakter. Især gamle træer har stor værdi, da de kan ikke flyttes og tager mange år at erstatte. Derfor er det en politisk prioritet at beskytte dem, hvor det er muligt. Træerne understøtter et rigere plante- og dyreliv og har stor betydning for byens mikroklima. De skaber skygge, forbedrer luftkvaliteten og tilbageholder regnvand. Samtidig giver de bydele, pladser og gader identitet og liv.

Registrere og kortlægge kommunens bevaringsværdige træer

Kortlægning af bevaringsværdige træer er et nyttigt værktøj til at sikre gamle træer i fremtiden. I Ishøj Kommune findes der flere hundrede bevaringsværdige træer. De fleste er ældre enkeltstående træer, men der findes også træerækker, levende hegn og beplantningsbælter, der er udpeget som bevaringsværdige. Kommunen vil i fremtiden have et øget fokus på at registrere og kortlægge eksisterende- og fremtidige bevaringsværdige træer. Bevaringsværdige træer er træer, der er udpeget i en lokalplan, byplanvedtægt eller en deklaration. De kræver særlig beskyttelse, ofte på grund af deres store natur- og kulturværdi, og må kun fældes eller beskæres efter aftale med kommunen om dispensation.

Foto: Gamle piletræer pryder landskabet langs Store Vejleå øst for Tranegilde

Det vil vi:

- Have øget fokus på at bevare træer
- Registrere og kortlægge kommunens bevaringsværdige træer
- Fastsætte kriterier for udpegning af bevaringsværdige træer
- Udpege bevaringsværdige træer i udarbejdelsen af nye lokalplaner

Fastsætte kriterier for udpegning af bevaringsværdige træer

I fremtiden vil vi kigge nærmere på kriterierne for udpegning af bevaringsværdige træer. Kriterierne skal synliggøre, hvorfor det enkelte træ, træække eller trægruppe vurderes som bevaringsværdigt. Det skal vurderes ud fra forskellige bevaringskriterier såsom biologisk værdi, klimaværdi, alderskriterie, størrelse, sundhedstilstand, arkitektonisk og kulturhistorisk værdi. Omvendt er træerne ikke bevaringsværdige hvis ikke de lever op til kriterierne, eller ikke har fremtidspotentiale pga. f.eks. træets sundhedsmæssige tilstand.

Udpege bevaringsværdige træer i udarbejdelse af nye lokalplaner

Træer i Ishøj Kommune bliver erklæret for bevaringsværdige, hvis de udmærker sig ved at være særligt markante eller landskabeligt værdifulde. Især i de gamle bydele Tranegilde og Torslunde er mange træer erklæret bevaringsværdige, da de som helhed repræsenterer et bevaringsværdigt kulturmiljø. Vi vil i fremtiden fortsat prioritere at beskytte vores træer ved at udpege bevaringsværdige træer i udarbejdelsen af nye lokalplaner.

Det kan du gøre,

af bevarende tiltag for dit eget træ på privat grund:

1. Pas godt på de træer du allerede har:

Gamle træer i haver og på fællesarealer har stor værdi for både klima og biodiversitet. Undgå unødigt beskæring eller fældning og søg rådgivning, hvis du er i tvivl om træets tilstand.

2. Tænk træer ind i fremtidige planter og projekter:

Skal du bygge om, renovere eller ændre på din grund? Overvej hvordan eksisterende træer kan bevares og indgå som en del af løsningen fremfor at blive fjernet.

3. Tal for træerne i dit nærområde

Gør opmærksom på vigtige træer i dit lokalområde - især hvis de er gamle, store eller har særlig betydning. Du kan kontakte kommunen, hvis du mener, et træ bør bevares eller udpeges som bevaringsværdigt.

PRINCIP 2

FLERE TRÆER I FREMTIDEN

Ishøj Kommune vil fremadrettet arbejde målrettet for at øge antallet af træer i både by og land. Flere træer bidrager til et større trækronedække, styrker den grønne struktur og skaber bedre livsbetingelser for både mennesker og natur. Træerne spiller en vigtig rolle for Kommunen, da de skaber skygge, sænker temperaturen i byområder og hjælper med at håndtere regnvand. For at sikre en langsigtet og effektiv indsats, skal der udarbejdes en plan, som både øger antallet af træer og sikrer gode vækstbetingelser. Da kommunens arealer kun udgør ca. 25 % af det samlede areal, er det nødvendigt med et bredt samarbejde med boligforeninger, erhvervsområder, statslige arealer og private haver, som kan bidrage til en fælles indsats for et grønnere og robust Ishøj.

Indtænke træer i kommunens planlægning og i relevante projekter

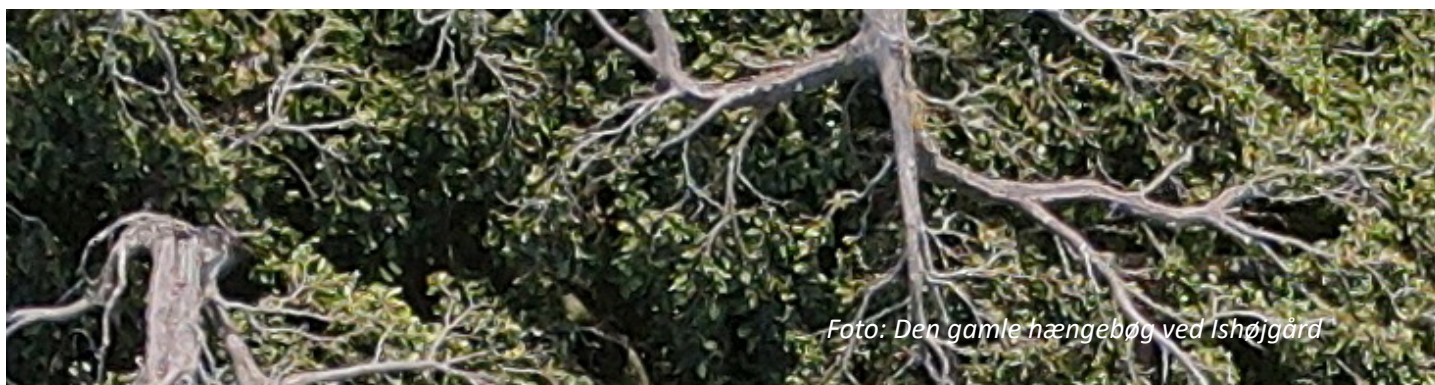
Træer skal tænkes ind fra starten i kommunens fysiske planlægning og anlægsprojekter. I takt med at byudviklingen intensiveres, er det afgørende at sikre plads til træer i både nye og eksisterende byrum. Ved udarbejdelse af lokalplaner vil kommunen aktivt vurdere muligheder for træplantning, herunder krav til antal, størrelse og arter, så træerne får optimale vækstvilkår og bidrager til byens grønne identitet.

Foto: Landsbyskoven

Det vil vi:

- Indtænke træer i kommunens planlægning og i relevante projekter
- Udpege områder i kommunen hvor der skal plantes flere træer
- Undersøge og indgå samarbejder med private, boligforeninger og erhvervet
- Bruge træer som strategisk led i i klimatilpasning

Det kan du gøre, hvis du overvejer at plante et træ på din egen private grund:

- 1. Plant et træ i haven, i din boligforening eller på erhvervsområde:**
Har du plads i haven, eller bor du i en boligforening med grønne områder? Så kan du plante et træ, der passer til stedet og bidrager til lokal biodiversitet og skygge. Spørg evt. din boligforening om muligheden for en fælles træplantning.
- 2. Vælg danske træer og buske:**
Der findes et væld af træer og buske, som du kan plante på din grund. Men nogle er bedre for naturen end andre. Hjemmehørende træer og buske tiltrækker flere biller, sommerfugle, bier og fugle. Jo flere forskellige træer og buske du har, jo mere liv kan du tiltrække.
- 3. Tænk træer ind i fremtidige projekter:**
Skal du bygge om, renovere eller udvikle et område? Overvej om der er plads til et eller flere træer, det kan forbedre både klima, æstetik og livskvalitet. Træer kan være en del af løsningen på varme, støj og regnvand.

Udpege områder i kommunen hvor der skal plantes flere træer

Ishøj Kommune rummer både tæt by, åbent land, og kystnære områder. Denne variation giver mulighed for at styrke den grønne struktur strategisk. Kommunen vil arbejde med områder, hvor nye træer kan skabe størst værdi, både æstetisk, rekreativt og klimamæssigt. Målet er at sikre, at træplantning sker der hvor den gør mest gavn for borgere, biodiversitet og byens fremtidige udvikling.

Undersøge og indgå samarbejder med private, boligforeninger og erhvervet

For at udnytte potentialet uden for de kommunale arealer vil kommunen arbejde for at etablere grønne partnerskaber. Det gælder både fællesarealer i boligforeninger, erhvervsområder og private haver. Gennem dialog og samarbejde skal der skabes fælles løsninger, hvor flere aktører bidrager til at plante og passe træer til gavn for hele kommunen.

Bruge træer som strategisk led i klimatilpasning

Klimaforandringerne medfører flere skybrud, hedeølger og milde vintre. Træer skal fremadrettet bruges aktivt som en del af kommunens klimatilpasningsindsats. De kan nedkøle byrum, forbedre luftkvaliteten, skabe læ og dæmpe støj. Samtidig kan de tilbageholde regnvand og aflaste kloaksystemet. Træplantning skal derfor integreres i klimatilpasningsplaner og -projekter, så træerne bliver en del af løsningen.

PRINCIP 3

ERSTATTE TRÆER

For at bevare og styrke trækronedækket i Ishøj Kommune, skal træer, der fældes eller går til af andre årsager, som udgangspunkt erstattes. Erstatning bidrager til at fastholde en robust grøn struktur og sikrer, at tabet af træer ikke fører til varige huller i byens eller landskabets beplantning. En ensartet tilgang til værdisætning og registrering skal understøtte en gennemsigtig og fagligt funderet forvaltning på tværs af kommunens afdelinger. Særligt store og gamle træer er sårbare i forbindelse med anlægsprojekter og kræver tidlig opmærksomhed og planlægning for at undgå unødvendig fældning.

Erstatte fældede træer

For at fastholde og øge antallet af træer i Ishøj Kommune, vil der som udgangspunkt altid stilles krav om at fældede og/eller skadede træer skal erstattes. Kommunen bestræber sig altid på at vurdere antal, art og placering af erstatningstræer i den konkrete sag eller projekt. Ved erstatning af mindre træer (<75 cm stammeomfang), vil kommunen i fremtiden arbejde efter et princip om 1:1-erstatning, og i visse tilfælde 1:flere, afhængig af forskellige parametre som størrelse, sundhedstilstand og alder.

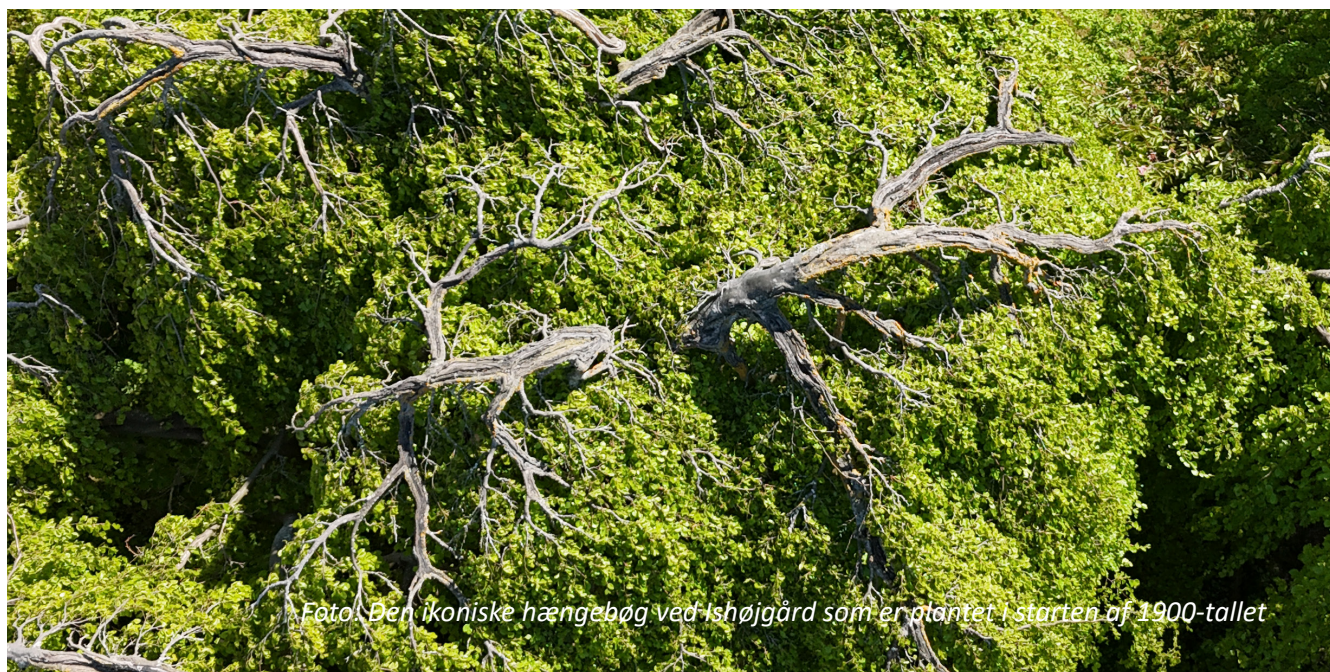

Foto: Den ikoniske hængebøg ved Ishøjgård som er plantet i starten af 1900-tallet

Det vil vi:

- Erstatte fældede træer
- Registrere og værdisætte træer der er i fare for at blive fældet
- Værdisætte større træer efter en fast norm

Det kan du gøre,

hvis du overvejer at erstatte et træ på din egen private grund:

1. **Plant et nyt træ, hvis du er må fælde det gamle:**

Hvis du er nødt til at fælde et træ på din grund, så plant et nyt – gerne flere. Det hjælper med at bevare det grønne udtryk og sikrer, at vi sammen fastholder antallet af træer i kommunen.

2. **Bevar træstubben som træruin:**

En høj stub i sollys kan fungere som levested for insekter, svampe og fugle. Træruiner er vigtige for biodiversiteten og bør bevares, hvor det er muligt.

3. **Lad større grene og stammer ligge og byg et kvashegn:**

Nedfaldne dele af træet kan placeres i skovbunden eller i haven, hvor de gavner biodiversiteten. Grene og kviste kan samles til et kvashegn som giver ly og leve steder for smådyr som f. eks. pindsvin.

Registrere og værdisætte træer der er i fare for at blive fældet

Træer, der risikerer at blive fældet i forbindelse med anlægsarbejder, skal registreres og vurderes tidligt i processen. Det giver mulighed for at beskytte værdifulde træer og finde løsninger, hvor træet bevares eller erstattes på en måde, der passer ind i den grønne helhed. Hvis genplantning på samme sted ikke er mulig, skal ny placering vælges med hensyn til omgivelserne og træets funktion.

Værdisætte større træer efter en fast norm

Større og markante træer værdisættes efter en fast norm for at sikre en ensartet og fagligt funderet vurdering. Ishøj Kommune anvender VAT19 (Værdisætning af Træer 2019) eller den nyeste version. Vurderingen bygger på parametre som træets alder, sundhed, størrelse, biologisk værdi og arkitektoniske kvalitet.

Foto: Gammel bevaringsværdig allé ved Bredekærgård

Foto: I forgrunden ses et gammelt skovområde ved lille vejleå

PRINCIP 4

ROBUST FREMTID

Ishøj Kommune vil sikre, at nye træer får optimale vækstvilkår, så de kan trives og bidrage til en robust og bæredygtig kommune. Fokus er på kvalitet frem for kvantitet, vores træplantninger skal være strategisk og langsigtet. Kommunen vil i højere grad prioritere robuste og hjemmehørende arter, som både tåler klimaforandringer og styrker biodiversiteten. Gennem planlægning og valg af modstandsdygtige arter skabes grønne rum, der kan modstå fremtidens vejr, sygdomme og urbane pres. Målet er beplantninger, der ikke blot overlever, men trives i fremtidens Ishøj

Øge andelen af hjemmehørende og robuste træarter

Hjemmehørende træer er godt tilpasset lokale forhold og skaber liv for fugle, insekter og andre dyr. De styrker nærmiljøet og bidrager til en sund og levende natur. Derfor vil der fremover blive lagt vægt på at plante flere af disse arter, som både gavner mennesker og natur. Samtidig er der behov for robuste træer, som kan klare tørke, vejsalt og tung trafik i de tætte byområder. Her vælges også stærke, ikke-hjemmehørende arter, så byens grønne områder kan trives og glæde alle.

Det vil vi:

- Øge andelen af hjemmehørende og robuste træarter
- Spredte artsdiversiteten for en mere modstandsdygtig bevoksning
- Sikre optimale vækstvilkår ved nyplantning af træer
- Vægte plantekvalitet frem for -kvantitet

Det kan du gøre,
hvis du som privat ønsker en mere robust beplantning:

1. Vælg hjemmehørende og robuste plantearter

Når du planter træer i have eller på fællesarealer, så tænk over at vælge hjemmehørende træer. De er tilpasset klimaet og kræver mindre pleje og støtter biodiversiteten - du kan forhøre dig i dit lokale havecenter. En beplantning med en bred plantesammensætning vil desuden altid være mere modstandsdygtig, så tænk i flere forskellige arter.

2. Giv træet en god start

Et træ trives bedst, når det plantes rigtigt. Sørg for god jord, plads til rødderne og vand i etableringsfasen. Et sundt træ fra start er billigere at passe og lever længere. Derfor kan det være en god idé med tilførsel af fx kompostjord eller organisk gødning. skygge, vind og vandforhold.

*Foto: Kassetter omkring klumben giver rødderne mere plads.
Plantning af træer ved stationsforpladsen ifm. arkenwalk.*

Spredte artsdiversiteten for en mere modstandsdygtig bevoksning

En varieret sammensætning af træarter gør Ishøj Kommunes beplantning mere robust og modstandsdygtig. Når vi planter flere forskellige træer, mindsker vi risikoen for sygdomme og skadedyr, og sikrer at nogle arter altid vil trives – uanset vejr og jordbund. Artsdiversitet skaber også flere levesteder for fugle og insekter og styrker den lokale natur. Samtidig giver variationen smukkere grønne områder med forskellige farver og former. Det er en vigtig del af kommunens vision om en sund og stærk kommune, hvor træer bidrager til livskvalitet og grønne oplevelser.

Sikre optimale vækstvilkår ved nyplantning af træer

Træer skal have de bedste betingelser fra starten. Derfor vil Ishøj Kommune sikre god jord, passende plads og korrekt placering, når der plantes nyt. Ved at jordforbedre plantehuller og planlægge omhyggeligt, får vi sunde træer, som kræver mindre vedligeholdelse og giver mere værdi til byen.

Vægte plantekvalitet frem for -kvantitet

Ishøj Kommune vil fremover prioritere stærke og lokalproducerede træer, når der plantes nyt. Lokale træer er bedre tilpasset kommunens klima og jordbund og har derfor større chance for at etablere sig hurtigt og trives på lang sigt. Det giver sunde beplantninger med højere overlevelse og mindre behov for pleje. Samtidig reduceres transporten, hvilket gavner både miljøet og økonomien. Resultatet er mere robuste og varige træer, som skaber værdi for både natur og borgere.

PRINCIP 5

SKABE OPMÆRKSOMHED OM TRÆERNES VÆRDIER

Ishøj Kommune ønsker med denne strategi at styrke borgernes forståelse for træernes betydning i kommunen. Træer bidrager til et sundt og rart nærmiljø, og de gør en positiv forskel for både mennesker og natur. Gennem tydelig information og borgerinddragelse vil vi skabe større værdi og respekt for træerne i hele Ishøj blandt borgere, virksomheder, foreninger og boligselskaber.

Informere borgere, bygherrer og øvrige interessenter om træernes betydning

Ishøj Kommune vil styrke formidlingen om, hvordan træer skal beskyttes ved anlægs- og gravearbejder. Vi vil sikre, at entreprenører og ledningsejere får klar information om, hvordan de bedst tager hensyn til træernes trivsel. Informationsmateriale og tydelige krav skal medvirke til, at træerne bevares og får gode vækstbetingelser hvilket er til gavn for hele kommunen.

Inddrage borgere i arbejdet med at udpege kommunens bevaringsværdige træer

Som borger i Ishøj Kommune har man i dag mulighed for at tippe om fejl og mangler i kommunen igennem appen "Borgertip Ishøj". Det kan f.eks. være træer der blokerer for udsynet i trafikken ved lyssignaler, lygtepæle, skilte m.m. Kommunen ønsker at få en tilsvarende "Ideer til et bevaringsværdigt træ"-funktion, hvor borgeren kan komme med forslag til særlige træer, der eventuelt kan udpeges som bevaringsværdige af kommunen. Forslagene vurderes af administrationen og kan indgå i kommende lokalplaner. På den måde bliver borgernes stemme en aktiv del af kommunens grønne udvikling.

Have løbende samarbejder med kommunens grønne interesseorganisationer

Kommunen vil fortsætte sit gode samarbejde med relevante foreninger og grønne interesseorganisationer som er engagerede i den grønne agenda. Samarbejdet med grønne interesseorganisationer bidrager til at styrke den grønne dagsorden og sikre lokal forankring i arbejdet med natur, klima og miljø. Kommunen inddrager løbende aktører med grøn ekspertise og engagement, og ser dem som vigtige partnere i udviklingen af en bæredygtig og klimarobust kommune

Det vil vi:

- Informere borgere, bygherrer og øvrige interessenter om træernes betydning
- Inddrage borgere i arbejdet med at udpege kommunens bevaringsværdige træer.
- Have løbende samarbejder med kommunens grønne interesseorganisationer

Foto: Lille skovområde ved Lille vejleå hvor døde træer ligger hen til naturen

Det kan du gøre,
for at skabe opmærksomhed om træernes værdi:

1. Del din viden og begejstring for træer:

Undgå at beskadige træer ved gravearbejde, byggeri eller anden aktivitet. Træernes rødder og stammer er sårbare og vigtige at beskytte.

2. Brug og værdsæt de grønne områder

Gå ture, ophold dig og vis interesse for de grønne områder i kommunen. Jo mere vi bruger og værdsætter dem, jo større bliver opmærksomheden på deres værdi.

3. Deltag i grønne fællesskaber

Engager dig i lokale grønne initiativer eller naturforeninger. Sammen kan vi styrke den grønne dagsorden.

4. Vis hensyn ved aktiviteter nær træer

Undgå at beskadige træer ved gravearbejde, byggeri eller anden aktivitet. Træernes rødder og stammer er sårbare og vigtige at beskytte.

KAPITEL 3

HANDLINGSKATALOG

Foto: Skotsk højlandskvæg søger skygge under træerne på en varm sommerdag

HANDLINGSKATALOG

Initiativerne i handlingskataloget beskriver konkrete handlinger der skal til for at få gennemført målene i Ishøj Kommunes træstrategi. Dokumentet beskriver handlinger, mål, økonomi, sværhedsgrad, samarbejder og tidshorisonter.

Hver handling har et ophæng i en eller flere af de overordnede målsætninger fra strategien og er fordelt på indsatser i både byen og det åbne land. Ved hver handling er indsat en sværhedsgrad/symbol (***) der indikerer, hvor kompleks handlingen er at gennemføre. Komplexiteten er vurderet ud fra en samlet betragtning af økonomi, lovgivningsmæssige forudsætninger, indbyrdes afhængigheder (fx af andre projekter) og tekniske udfordringer o.a. Én stjerne (*) betyder at handlingen er nemt gennemførlig, mens tre stjerner (***) betyder at handlingen er kompleks og to stjerner (**) betyder middel.

For de fleste handlinger gælder, at deres gennemførelse er afhængig af myndighedsbehandling, der kan have betydning for tidsperspektivet. Alle handlinger indeholder et formidlingspotentiale, som vil blive tilrettelagt i et niveau der passer til det enkelte projekt.

Det fremgår i handlingskataloget hvordan projekterne finansieres. Nogle projekter vil kunne afholdes indenfor kommunens egne drifts- og puljemidler, mens andre projekter vil kræve ekstern finansiering.

Handlingskataloget er tænkt som et dynamisk dokument, hvor nye projekter kan komme til, når tiden er moden til dem. Det kan være projektforslag, som på nuværende tidspunkt kan være vanskelige at gennemføre fx på grund af manglende viden, eller fordi andre initiativer er i gang i området. Tilsvarende vil gennemførte projekter løbende blive taget ud af kataloget.

HANDLINGSKATALOG

Intern finansiering

NR	HANDLING	MÅL	ØKONOMI	SVÆRHEDSGRAD	SAMARBEJDE
1	KAMPAGNE: Udpege bevaringsværdige træer som led i borgerinddragelse	Bevare træer på private og kommunale arealer	Ingen midler bevilget. Kan finansieres internt	***	Drift, borgere, Geonote, plan
2	Kronedækkeanalyse over 5 år af kommunens træer	Overblik over kommunens træearealer ift. registrering af kommunens vækster	Ingen midler bevilget. Kan finansieres internt. 5 årig-analyse: 30.000 kr.	*	GIS, Grønt aftryk
3	Dokument: Fastsætte kriterier for udpegning af bevaringsværdige træer	Have en grundlag for bevaringsværdige træer	Ingen midler bevilget. Kan finansieres internt	*	plan, byg
4	Registrere kommunens bevaringsværdige træer i digitalt kort	Skabe et overblik over kommunens bevaringsværdige træer	Ingen midler bevilget. Kan finansieres internt	*	GIS, plan,
5	Infoskilte på kommunens markante træer	Informere lokalmiljøet om træers fordele på en sjov og aktiv måde	Ingen midler bevilget. Kan finansieres internt. 20.000 kr. for 20 træer	*	Ekstern: grønt aftryk
6	Dokument: retningslinjer for beskyttelse af træer i Ishøj	Beskytte kommunens træer ifm. anlægsbyggerier, grave-tilladelser	Ingen midler bevilget. Kan finansieres internt	*	Vej, byg, natur, plan

HANDLINGSKATALOG

Ekstern finansiering - fonde, puljer og partnerskaber

NR	HANDLING	MÅL	ØKONOMI	SVÆRHEDSGRAD	SAMARBEJDE
7	Bynære lommeskove som formidlingsrum	Naturforståelse i lokalsamfundet, udendørs undervisningsrum omkring skoler/institutioner	Ingen midler bevilget. Kræver ekstern finansiering ca. 50.000 kr. egenbetaling pr. 10*20 m lommeskov	***	fonde, skoler, lokalmiljøet, naturcenter, 2030 skov
8	Trærandeller i kommunens afgræsningsarealer (150 hektar)	Skyggeområder til kreaturer på afgræsningsarealer. Småbiotoper med fokus på hjemmehørende arter	Ingen midler bevilget. Kræver ekstern finansiering Biotoptilskud og egenbetaling: ca. 30.000 kr. pr.	**	Drift, dyrepar-ken, Hegn&natur
9	Forebyggelse af hedebløgger ved kommunale institutioner	Nedkøle udsatte områder med vegetation, skolegårde, børnehaver m.m	Ingen midler bevilget. evt. støtte fra klimapuljen	**	Klima, institutioner, driften
10	KAMPAGNE: Borgerrettede indsatser i private haver, private fælles arealer	formidling: Plante flere træer på private fællesarealer	Ingen midler bevilget. evt. støtte fra naturmillionen	**	Natur, lokalmiljøet
11	KAMPAGNE: Borgerinddragelse "ønsk et træ"	Plante flere træer på kommunale arealer gennem borgerinddragelse	Ingen midler bevilget. Kræver ekstern finansiering: 100.000 kr.	**	Drift, borgere, Geonote

Foto: Den ikoniske hængebøg ved Ishøjgård som er plantet i starten af 1900-tallet

DET VIDERE FORLØB

Træstrategien peger os fremad og viser hvordan træerne kan være med til at forme en bedre fremtid for Ishøj Kommune. Træerne danner grønne rammer for hverdagslivet, hvor børn leger i skyggen, voksne mødes under trækroner, og naturen bliver en del af byens puls. De bidrager til smukke byrum, sunde miljøer og stærkere fællesskaber.

Strategien handler ikke kun om at beskytte og plante træer, den handler om at skabe livskvalitet og trivsel for alle, der bor og færdes i Ishøj. Træerne forbinder fortid, nutid og fremtid, og de er med til at gøre kommunen til et sted, hvor natur og mennesker lever side om side.

Med træstrategien tager Ishøj Kommune et aktivt skridt mod en fremtid, hvor grønne løsninger er en naturlig del af byudviklingen. Strategien er et fælles løfte fra byrådet om at skabe en robust og levende kommune til glæde for nuværende og kommende generationer. Fremtiden for Ishøj Kommunes grønne områder og træer beror sig ikke alene på træstrategien, men er afhængig af et godt og nært samarbejde mellem kommunen, vores beboere samt det lokale erhvervsliv.

Foto: Gammelt piletræ ved Store Vejleå øst for Tranegilde.

Træstrategi for Ishøj Kommune

Tekst: Ishøj Kommune

Fotos: Henrik Hedelund, Ishøj Kommune, Henrik Helweg-Larsen, Agroviv Biodiversitet,

Forsidefoto: Hængebøg. Henrik Hedelund, Ishøj kommune

